

مقاله پژوهشی

مقایسه خصوصیات شخصیتی و باورهای غیر منطقی در زنان مصرف کننده مواد مخدر سنتی و زنان مصرف کننده مواد مخدر صنعتی

سید کاوه حجت^۱، گلناز وحیدی^{۲*}، مهین حمیدی^۳، سید آرش اکابری^۴، سرور کاظمی^۵، مینا نوروزی خلیلی^۶، سمیه شکاری^۷، فاطمه محمدی^۸

^۱ استادیار روانپزشکی، مرکز تحقیقات اعتیاد و علوم رفتاری، دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی، بجنورد، ایران
^۲ کارشناسی روانشناسی بالینی، مرکز تحقیقات اعتیاد و علوم رفتاری، دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی، بجنورد، ایران
^۳ کارشناس ارشد روانشناسی بالینی، مرکز تحقیقات اعتیاد و علوم رفتاری، دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی، بجنورد، ایران
^۴ کارشناس ارشد آمار حیاتی، مرکز تحقیقات اعتیاد و علوم رفتاری، دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی، بجنورد، ایران
^۵ کارشناس روانشناسی بالینی، مرکز تحقیقات اعتیاد و علوم رفتاری، دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی، بجنورد، ایران
^۶ دستیار تخصصی پزشکی اجتماعی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران
^۷ کارشناسی روانشناسی عمومی، کارشناس آسیب های اجتماعی، سازمان بهزیستی خراسان شمالی، بجنورد، ایران
^۸ دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی، مرکز تحقیقات اعتیاد و علوم رفتاری، دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی، بجنورد، ایران
*نویسنده مسئول: بجنورد، دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی، کارشناس روانشناسی بالینی
پست الکترونیک: gnz.vahidi@gmail.com

وصول: ۹۲/۴/۲۳ اصلاح: ۹۲/۵/۲۳ پذیرش: ۹۲/۶/۱۶

چکیده

زمینه و هدف: الگوی غالب مصرف مواد مخدر در جامعه ایران در چند دهه گذشته تریاک و شیره بوده است ولی در چند سال اخیر تغییر الگوی مصرف از مواد سنتی به سمت مواد صنعتی بصورت نگران کننده ای رو به افزایش است. با توجه به تغییر الگوی مصرف در سوءمصرف مواد متامفتامین و کراک و هرویین پژوهش حاضر در پی بررسی باورهای غیرمنطقی و خصوصیات شخصیتی در زنان مصرف کننده مواد مخدر سنتی و صنعتی می باشد.

مواد و روش کار: به ۱۱۹ نفر از زنان مراجعه کننده به مرکز بهزیستی، مراکز ترک اعتیاد و مراکز اقامتی میان مدت شیروان که ۵۹ نفر معتاد به تریاک و ۶۰ نفر معتاد به شیشه بودند پرسشنامه باورهای غیر منطقی جونز و خصوصیات شخصیتی نئو داده شد که با روش نمونه گیری در دسترس انتخاب شده بودند. داده های حاصل با استفاده از نرم افزار SPSS 15 و توسط آزمون آماری T استودنت مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: نتایج نشان داد که در خرده مقیاس های کمال گرایی و اجتناب از مسائل و واکنش به ناکامی، گروه مصرف کننده مواد صنعتی نمرات بالاتری کسب نمودند. درباره خصوصیات شخصیتی هم افراد معتاد به شیشه نمرات بالاتری را در مقیاس با وجدان بودن و دلبپذیر بودن به دست آوردند ($\alpha = 0.9596$).

نتیجه گیری: دو گروه مصرف کننده مواد مخدر سنتی و صنعتی فقط در چند خرده مقیاس باورهای غیرمنطقی با یکدیگر تفاوت داشتند و در نمره کل تفاوتی دیده نشد.

واژه های کلیدی: باورهای غیر منطقی، اعتیاد، زنان، خصوصیات شخصیتی

مقدمه

اصلی وابستگی به مواد، نشانه های رفتاری و روانشناختی است [۲]. اختلالات سوءمصرف مواد از رایج ترین مشکلات روانپزشکی است که از تعامل عوامل ژنتیکی و محیطی مثل ناپهنجاری های رشدی و وضعیت نامساعد روانی و

اعتیاد یک سندرم رفتاری و روانی است که با میل شدید به استعمال مواد و تمایل شدید به مصرف مواد مجدد بعد از قطع آن همراه است [۱]. مطابق با DSM IV، مشخصه

اجتماعی ناشی می شود [۳] تصور اکثر افراد جامعه این است که سوء مصرف مواد مخدر عمدتاً پدیده ای مردانه است اما اعتیاد زنان به دلایل گوناگون از جمله: ابا داشتن زنان جهت مراجعه به مراکز ترک و نوع نگاه جامعه به زن و بخصوص محوریت زنان در خانواده پنهان باقی مانده است [۴] بر پایه گزارش اداره مواد و جرایم سازمان ملل^۱ (UNODC) در سال (۲۰۰۴) نسبت زنان در جمعیت مصرف کننده مواد از ۱۰٪ در کشورهای آسیایی تا ۴۰٪ در کشورهای اروپایی تخمین زده شده است [۵]. در سال های اخیر الگوی مصرف در ایرانیان به میزان زیادی تغییر یافته است و سوء مصرف کنندگان مواد به خصوص نسل جوان در پی تجربه مواد جدیدی مانند مت آمفتامین و کراک و هروئین هستند. مت آمفتامین که کریستالیزه آن در کشور ما با نام شیشه رواج یافته است، یکی از مواردی است که به شدت مورد سوء مصرف قرار گرفته است. فراوانی آن در کشور ما ۵/۲ درصد مصرف کنندگان است [۶]. در ۵۰ سال گذشته، تلاش های بسیاری در راستای بررسی ارتباط سوء مصرف مواد و سازه های شخصیت انجام شده است. فرض وجود یک شخصیت یا منش اعتیادی در مفاهیم روان کاوی از وابستگی به مواد ریشه می گیرد. در سومین چاپ راهنمای تشخیصی و آماری اختلال های روانی مصرف مواد و اختلال های شخصیت در محورهای جدا از اهم قرار گرفتند و از آن هنگام پژوهش درباره همبودی مصرف مواد و اختلال های شخصیت، به دلیل اهمیت آن در پیش آگهی ضرورت یافت [۷]. درباره نقش ویژگی های شخصیت بر رفتار اعتیادی، بررسی های زیادی انجام شده است. این بررسی ها گویای آن هستند که ویژگی های شخصیت در شروع، گسترش و تداوم وابستگی به مواد نقش دارند [۸]. کوستا^۲ و مک کرا^۳ شخصیت را در راستای ۵ عامل اصلی شامل روان نژندی، برونگرایی، گشودگی در برابر تجربه، توافق پذیری و با وجدان بودن توصیف می کنند [۹]. روان نژندی به تمایل برای تجربه اضطراب، تنش، خودخوری، خصومت، تکانشوری، کمرویی، تفکر غیرمنطقی، افسردگی و عزت

نفس اطلاق می شود؛ برونگرایی، تمایل برای مثبت بودن، قاطعیت، تحرک، مهربانی و اجتماعی بودن گفته می شود؛ گشودگی در برابر تجربه، تمایل به کنجکاوی، هنر نمایی، خردورزی، انعطاف پذیری، روشنفکری و نوآوری اطلاق می شود؛ توافق پذیری، تمایل برای گذشت، مهربانی، سخاوتمندی، اعتمادورزی، همدلی، فرمانبرداری، فداکاری و وفاداری در نظر گرفته می شود و در نهایت با وجدان بودن به عنوان تمایل به سازمان دهی، کارآمدی، قابلیت اعتماد، خویشتن داری، منطق گرایی و تعمق قلمداد می شود. افراد با صفات شخصیتی خاص نسبت به اعتیاد آسیب پذیر هستند (مثل روان نژندی بالا)، روان نژندی در برابر ثبات هیجانی قرار می گیرد و طیف وسیعی از احساسات منفی از جمله اضطراب، غمگینی، تحریک پذیری و افسردگی را در برابر دارد [۱۰] تحقیقات نشان داده اند که یکی از رویکردهای مهم در شناسایی و درمان سوء مصرف مواد مخدر رویکرد شناختی است. فرض اساسی نظریه های شناختی این است که افکار ناکارآمد در نحوه تفسیر و ارزیابی فرد از واقعیت دخیل است و هم چنین پاسخ های رفتاری که از تفسیرهای خاص ناشی می شود در تداوم اختلال سوء مصرف مواد نقش دارد [۱۱]. در مدل بک بیان می شود که باورهای هسته ای (که بر تفکر و نگرش فرد از جهان تاثیر می گذارد) در مواجهه با برانگیزاننده های معینی مثل حالات هیجانی منفی، حالات فیزیکی یا مسائل بیرونی فعال می شوند. فعال شدن این باورها، موجب برانگیخته شدن باورهای مرتبط با مواد و افکار خودآیند می شود [۱۲]. اگرچه در سال های اخیر پژوهش های زیادی در حیطه اعتیاد انجام شده است اما در حیطه عوامل شخصیتی و شناختی که پیش بینی کننده اعتیاد است مطالعات اندک است. هم چنین با توجه به تغییر الگوی مصرف در کشورهای مختلف و سوء مصرف مت آمفتامین [۱۳] ضروری می باشد که پژوهش هایی در این زمینه صورت پذیرد لذا تحقیق حاضر در پی مقایسه خصوصیات شخصیتی و باورهای غیرمنطقی در زنان مصرف کننده مواد مخدر سنتی و صنعتی می باشد.

روش کار

پژوهش از نوع علی - مقایسه ای، طرح تحقیق دو گروهی از نوع گروه های مقایسه ای (مواد مخدر سنتی و صنعتی)

1-United nation office on drugs and crime

2-Costa

3 -McCrae

است. جامعه آماری را کلیه زنان مصرف کننده مواد مخدر سنتی و صنعتی سازمان بهزیستی و مراکز ترک اعتیاد خراسان شمالی تشکیل دادند. از میان مراجعه کنندگان به این مراکز نمونه ای به حجم ۱۲۰ نفر به روش نمونه گیری در دسترس؛ ۶۰ نفر زن مصرف کننده مواد مخدر سنتی و ۶۰ نفر زن مصرف کننده مواد مخدر صنعتی انتخاب گردید. ملاک قرار گرفتن در گروه صنعتی، گذشت حداقل دو هفته از آخرین بار مصرف شیشه بود. دو گروه از نظر عدم وجود بیماری های روانپزشکی نظیر سایکوز بنا به مصاحبه تشخیصی روانپزشک همتا شدند.

برای بررسی خصوصیات شخصیتی از پرسشنامه شخصیتی ۵ عاملی NEO (فرم کوتاه ۶۰ ماده ای) استفاده شد. این آزمون فرم کوتاه شده پرسشنامه شخصیتی نئو- تجدید نظر شده (NEO-PI-R) است که برای سنجش پنج عامل شخصیت افراد بزرگسال تهیه شده است. دامنه نمرات برای هر مقیاس از صفر تا ۴۸ است که از کاملاً مخالفم تا کاملاً موافقم تنظیم یافته است. مک کری و کاستا ضریب الفای پرسشنامه پنج عامل بزرگ شخصیتی (NEO-FFI) را بین ۰/۷۴ تا ۰/۸۹ با میانگین ۰/۸۱ متغیر گزارش کردند [۹].

همسانی درونی این پرسشنامه از ۰/۶۸ تا ۰/۸۶ و بازآزمایی با فاصله دو هفته ای ۰/۸۶ تا ۰/۹۰ برای پنج مقیاس گزارش شده است [۱۴]. در ایران نیز ضریب پایایی به دست آمده برای عوامل روان رنجوری (N)، برونگرایی (E)، گشودگی به تجارب تازه (O)، دلیپذیر بودن (A) و با وجدان بودن (C) به ترتیب ۰/۸۳، ۰/۷۵، ۰/۸۰، ۰/۷۹ و ۰/۷۹ بوده است [۱۵]. روایی این پرسشنامه به روش همبستگی مقیاس های آن با پرسش نامه تجدیدنظر شده شخصیت آیزنک- فرم کوتاه (EPQ-RS)، در دو عامل روان رنجورخویی با یکدیگر ۰/۷۲ و دو عامل برونگرایی ۰/۷۰ گزارش شده است. همبستگی مقیاس های دلیپذیر بودن و با وجدان بودن با مقیاس روان رنجورخویی، ۰/۳۲ و همبستگی عامل انعطاف پذیری با برون گرایی ۰/۲۲ به دست آمد. این روابط منطبق با نظریه های زیر ساز این پرسشنامه است [۱۶]. روایی سازه این ابزار نیز در ایران به روش تحلیل عاملی انجام و تأیید شده است [۱۷].

برای سنجش باورهای غیرمنطقی از آزمون باورهای غیرمنطقی جونز استفاده شد، این آزمون که بر اساس نظریه الیس و برای ارزیابی افکار ناکارآمد ساخته شده است. ۱۰ فکر غیر منطقی را بررسی می کند. در این پرسشنامه که شامل ۱۰۰ سوال است، هر گزینه یک فکر غیرمنطقی را می سنجد. خرده مقیاس های آزمون عبارتند از: ۱- ضرورت تأیید و حمایت از جانب دیگران (DA)، ۲- انتظار بیش از حد از خود (HSE)، ۳- تمایل به سرزنش (BP)، ۴- واکنش به ناکامی (FR)، ۵- بی مسئولیتی عاطفی (EI)، ۶- نگرانی بیش از اندازه توأم با اضطراب در مورد آینده (AO)، ۷- اجتناب از مشکلات (PA)، ۸- وابستگی (D)، ۹- درماندگی نسبت به تغییر (HC) و ۱۰- کمال گرایی (P). پایایی هر یک از خرده مقیاس های ده گانه از ۰/۶۶ تا ۰/۸۰ و میانگین پایایی همه خرده مقیاس ها ۰/۷۴ گزارش شده است. دونا پوش به بررسی روایی آزمون با استفاده از دو روش روایی صوری و روایی همگرا پرداخته است و ضریب همبستگی آزمون با آزمون افسردگی بک ۰/۸۲ محاسبه شده است [۱۸].

پس از انتخاب گروه ها و انجام روش نمونه گیری، آزمودنی های هر دو گروه به روش خودگزارش دهی فردی، پرسشنامه نئو و آزمون باورهای غیر منطقی جونز را تکمیل کردند. برای تحلیل داده های به دست آمده از پژوهش، از روش آماری T گروه های مستقل استفاده شد.

یافته ها

در جدول ۱ ویژگی های جمعیت شناختی گروه های مورد بررسی ارائه شده است. تحلیل تفاوت میانگین ها نشان داد که دو گروه از نظر سن و تحصیلات تفاوت معناداری با یکدیگر داشتند. در جدول ۲ میانگین در هر یک از مولفه های شخصیتی نئو در دو گروه مورد مقایسه قرار گرفته است. مشاهده می شود که میانگین مولفه روان نژندی، برون گرایی و انعطاف پذیری در دو گروه تفاوت معنی داری نداشتند. اگرچه میانگین انعطاف پذیری و روان نژندی در گروه صنعتی اندکی بیشتر از گروه تریاک و در مولفه برون گرایی میانگین گروه تریاک بیشتر از گروه صنعتی بود. تفاوت میانگین در مولفه های دلیپذیر بودن و باوجدان بودن در دو گروه از نظر آماری در سطح ۹۵

جدول ۱: بررسی ویژگی های جمعیت شناختی دو گروه مورد مطالعه

سن	میانگین	انحراف استاندارد		تحصیلات					کل
				بیسواد	ابتدایی	راهنمایی	متوسط	دانشگاهی	
تعداد	۴۸/۹	۱۴/۸	تعداد	۳۴	۷	۶	۹	۱	۵۷
درصد			درصد	٪۵۹/۶	٪۱۲/۳	٪۱۰/۵	٪۱۵/۸	٪۱/۸	٪۱۰۰/۰
تعداد	۰/۳۲	۱۰/۳	تعداد	۱۳	۱۰	۱۴	۱۸	۲	۵۷
درصد			درصد	٪۲۲/۸	٪۱۷/۵	٪۲۴/۶	٪۳۱/۶	٪۳/۵	٪۱۰۰/۰
تعداد	۴۰/۶	۱۵/۴	تعداد	۴۷	۱۷	۲۰	۲۷	۳	۱۱۴
درصد			درصد	٪۴۱/۲	٪۱۴/۹	٪۱۷/۵	٪۲۳/۷	٪۲/۶	٪۱۰۰/۰

جدول ۲: مقایسه مقیاس های نئو در دو گروه مورد مطالعه

	میانگین	انحراف استاندارد	معناداری		
				ترياک	صنعتی
روان نژندی	۲۶/۷	۶/۰	۰/۵۳۶	ترياک	صنعتی
برونگرایی	۲۶/۸	۴/۹	۰/۲۷۷	ترياک	صنعتی
انعطاف پذیری	۲۳/۷	۴/۱	۰/۵۳۵	ترياک	صنعتی
دلپذیر بودن	۲۷/۳	۵/۵	۰/۰۰۱	ترياک	صنعتی
باوجدان بودن	۳۱/۵	۶/۵	۰/۰۲۰	ترياک	صنعتی

جدول ۳: نتایج باورهای غیرمنطقی در دو گروه مورد مقایسه

سطح معنا داری	انحراف استاندارد	میانگین		
۰/۴۲۹	۳/۹	۲۹/۵	ترياک	ضرورت تاييد و حمايت
	۵/۲	۲۸/۸	صنعتی	ديگران
۰/۰۳۵	۳/۴	۳۲/۵	ترياک	انتظار بالا از خود
	۴/۱	۳۱/۱	صنعتی	
۰/۱۹۵	۵/۱	۲۸/۸	ترياک	تمايل به سرزنش خود
	۴/۲	۲۹/۹	صنعتی	
۰/۰۰۷	۳/۷	۲۷/۴	ترياک	واکنش به ناکامي
	۴/۷	۲۹/۵	صنعتی	
۰/۴۳۵	۵/۰	۲۵/۳	ترياک	بي مسئوليتی عاطفی
	۵/۵	۲۴/۶	صنعتی	
۰/۵۳۸	۳/۸	۳۲/۲	ترياک	دل مشغولی زياد همراه
	۵/۲	۳۲/۷	صنعتی	با اضطراب
۰/۰۰۳	۴/۰	۲۹/۷	ترياک	اجتناب از مسائل
	۵/۲	۲۷/۱	صنعتی	
۰/۵۸۶	۳/۷	۳۰/۷	ترياک	وابستگي
	۴/۴	۳۱/۱	صنعتی	
۰/۱۵۳	۳/۷	۳۱/۱	ترياک	نا امیدی نسبت به
	۴/۷	۳۲/۲	صنعتی	تغيير
۰/۰۳۲	۳/۳	۲۷/۱	ترياک	کمال گرایی
	۳/۷	۲۸/۵	صنعتی	
۰/۶۹۲	۱۱/۶	۲۹۴/۳	ترياک	نمره کل
	۱۹/۶	۲۹۵/۵	صنعتی	

درصد معنی دار بود و میانگین نمرات در گروه صنعتی به صورت معنی داری از گروه ترياک بیشتر بود. در جدول ۳ میانگین مولفه های باورهای غیر منطقی جونز در دو گروه مورد مقایسه قرار گرفته است. در مقیاس های انتظار بالا از خود، واکنش به ناکامی، اجتناب از مسائل و کمال گرایی تفاوت معنی داری

بین دو گروه مشاهده شد. در مقیاس اجتناب از مسائل و انتظار بالا از خود میانگین گروه سنتی از صنعتی بیشتر بود. در مقیاس واکنش به ناکامی و کمال گرایی میانگین گروه صنعتی از سنتی بیشتر بود. در سایر آیتم ها باوجود اختلاف های مشاهده شده بین میانگین های کسب شده در دو گروه تفاوت ها از نظر آماری معنی دار نبود.

بحث

اختلال سوءمصرف مواد از رایج ترین مشکلات روانپزشکی است که از تعامل عوامل ژنتیکی و محیطی مثل نابهنجاری های رشدی و وضعیت نامساعد روانی- اجتماعی ناشی می شود.

هدف از این پژوهش مقایسه دو گروه افراد معتاد به مواد مخدر افیونی و مواد مخدر صنعتی از نظر باورهای غیر منطقی و خصوصیات شخصیتی می باشد. نتایج حاصل از تحلیل داده ها نشان داد که بطور کلی میزان باورهای غیرمنطقی در دو گروه تفاوت معنی داری ندارند. و تنها در خرده مقیاس های HSE و FR و PA و P نسبت به نوع اعتیاد تفاوت معنی داری در دو گروه مشاهده می گردد. عدم وجود تفاوت معنی دار در بین افراد دوگروه از نظر باورهای غیرمنطقی نشان از تشابه این دو گروه از نظر بروز باورهای غیرمنطقی دارد که اثبات این موضوع از طریق واکنش این افراد به شرایط بیرونی و در نتیجه گرایش به اعتیاد نمایان است. یافته های این پژوهش حاضر با نتایج پژوهش گوردون^۱ و همکاران، (۲۰۰۸)، همسو می باشد. باورها و افکار فرد است که می تواند بر رفتار او تاثیر گذارد. به عبارت دیگر، این نوع باورهای فرد تعیین کننده رفتارهای اوست، نه حادثه فعال کننده یا همان اتفاقی که رخ داده است. باورهای منطقی منجر به پیامدهای عاطفی و رفتار منطقی در فرد شده و به حفظ سلامت روان کمک می کند [۱۹] میزان کمال گرایی (P) بالا از جمله شاخص های رفتار ی است که میزان آن در بیماران مصرف کننده مواد صنعتی نسبت به افراد مبتلا به تریاک بالاتر است، می توان گفت این افراد با توجه به نگاه سخت گیرانه به مسائل و عدم انعطافی که به نتایج نشان می دهند، در اثر شکست در رسیدن به نتایج مطلوب نظرشان، تاثیر روانی بسیار شدیدی از شرایط حاصل به آن ها رسیده و لطمات شدید حاصل از آن سبب گرایش آن ها به مصرف شیشه علی رغم شناخت آسیب های شدید ناشی از آن می شود. اثرات این کمال گرایی بالا سبب تشدید واکنش به ناکامی (FR) در این افراد شده است و به نوعی واکنش های رفتاری شدید تری را در این افراد نسبت به افراد مبتلا به سوءمصرف تریاک شاهد هستیم این در حالی است که

افراد مبتلا به تریاک به طور کلی افرادی با کمال گرایی پایین تری هستند و فرار از مشکلات را راهکار بهتری برای حل مشکلات خود می دانند اثبات این ادعا را می توان در خصوص شاخص (PA) یا اجتناب از مسائل جست و جو کرد.

بر اساس نتایج پژوهش امین پور و احمدزاده (۱۳۸۹)، بین میانگین باورهای غیرمنطقی افراد معتاد بر اساس سطح تحصیلات تفاوت معنی داری وجود دارد، میانگین نمره باورهای غیرمنطقی افراد دارای تحصیلات ابتدایی و بی سواد بیش از سایر گروه هاست [۲۰]. لذا با توجه به اینکه در پژوهش حاضر سطح تحصیلات آزمودنی ها، همتا نشده بود برای تعمیم یافته ها لازم است احتیاط بیشتری صورت گیرد.

بر اساس نتایج بدست آمده دو گروه از نظر ویژگی های شخصیتی روان نزدی، گشودگی به تجارب تازه و برونگرایی تفاوت معنی داری نداشتند. اغلب پژوهش ها به این نتیجه رسیده اند که اعتیاد و رفتار های پر خطر با نمره بالا در ویژگی روان رنجوری و نمرات پایین در ویژگی های شخصیتی گشودگی به تجارب تازه و برونگرایی همبسته است [۲۱-۲۳]. در این پژوهش گروه مصرف کننده مواد مخدر صنعتی در مقیاس دلدپذیر بودن تفاوت معنی داری با گروه مصرف کننده مواد مخدر اپیوئیدی داشتند و میزان دلدپذیری بالاتری را نشان دادند. دلدپذیر بودن مقدمتاً بُعدی از تمایلات بین فردی است. یک فرد دلدپذیر اساساً نوع دوست است، او نسبت به دیگران همدردی کرده و مشتاق و خوش بین است و باور دارد که دیگران نیز متقابلاً کمک کننده هستند. همچنین افراد معتاد به مواد مخدر صنعتی در ویژگی شخصیتی با وجدان بودن نمره بالاتری از گروه افراد معتاد به مواد مخدر افیونی بدست آوردند. با وجدان بودن تمایل شخص به توانمندی در انضباط و وظیفه مند بودن را نشان می دهد. بنا بر بررسی های انجام شده این مطالعه اولین پژوهشی است که در صدد بررسی خصوصیات شخصیتی و باورهای غیر منطقی در دو گروه که هردو معتاد بوده انجام شده است. لذا پژوهشی در جهت یا خلاف جهت نتایج بدست آمده یافت نشد. پیشنهاد می شود به منظور وضوح بیشتر، پژوهش ها در این زمینه کامل تر شود.

تشکر و قدردانی

از کلیه مسئولان مرکز اقامتی میان مدت روستای زیارت

شهرستان شیروان و دیگر عزیزانی که در اجرای تست با ما همکاری نمودند کمال تشکر را داریم.

References

1. Dakis C, O'Brien C, Neurobiology of addiction : Treatment and public policy ramification. *Nature Neuroscience* 2005; 6(8):1431-1436.
2. Abari B, Comparing the effectiveness of behavioral techniques Instructions on changing university students' positive Attitudes towards opiate Abuse, *Addiction & Health J*, 2011; 3(1-2) :pp 68-77. [Persian]
3. Ahmadi, Fakoor' Substance use among Iranian psychiatric patient, *Journal of substance abuse treatment* 2001, 29:pp 363-365. [Persian]
4. Cooper M.L, Agocha V.B., & Sheldon, M.S. A Motivation perspective on Risky Behaviors: The Role of and personality and Affect Regulatory Processes, *Journal of personality*, 2000; 68:pp 1059-1088.
5. United Nation Office on Drugs and Crime, (2010). *World Drug Report*, Vienna : UNODC press.
6. Ekhtiari H, Alam-Mehrjerdi Z, Hassani-Abharian P, Nouri M, Farnam R, Mokri A, Examination and Evaluation of Craving-Inductive Verbal Cues among Persian-Speaking Methamphetamine Abusers, *Advances in Cognitive Science* 2010; 12(2) :pp 69-82. [Persian]
7. American Psychiatric Association (1980). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders* (3rd ed), Washington, DC: Author
8. Ball S, A, (2004), personality traits, disorder and substance abuse, In R.M. Stelmack (Ed) *on the psychobiology of personality: Essay in honor of marvin zuckerman* new year: Pergamon
9. Costa P, McCrae R.R., Revised NEO personality inventory Neo (NEO-PI-R) and NEO five Factor inventory (NEO-FFI) professional manual. Odessa FL, Psychological assessment resources, 1992; PP: 95
10. Haghshenas H, five-factor model of personality traits manual and interpretation of testes NEO-FFI, NEO-PI-R shiraz press 2006; pp 87-88. [Persian]
11. Gudarzi M.A. (1380), *Cognitive therapy for substance abuse*, Shiraz: [Persian].
12. Appleby L, Warner R, Whitton A, Faragher B, A controlled study of fluoxetine and cognitive behavioral counseling in the treatment of postnatal depression. *British Journal*, 1997; 314 (7085): pp 932-6.
13. Narenjiha H, Rafiey H, Baghestani A.H, Rapiel situation assessment of drug abuse and drug dependence in Iran, Darius institute 2005: Draft version In press. [Persian]
14. McCrae R.R., Costa, P.T, A contemplated version of NEO Five Factor Inventory, *Personality and individual Difference* 2004; 36:pp 587-596.
15. Mooradian T.A. Mezlek. IB. Comparing the NEO-FFI and sauciers mini markers as measures of the Big five, *personality and Individual differences* 1995; 21:213.215.
16. Bakhshpour A, Bagherian khosroshahi S, Psychometric properties of Eysenck Personality Questionnaire Revised - Short Form (EPQ-RS), *Contemporary Psychology Journal* 2006; 1(2):pp 3-12. [Persian]
17. Grosireshi M.T, Mehryar A.H, ghazi tabatabaei S.M, Testing of new NEO Personality Inventory (NEO) and analysis of its characteristics and factor structure among university students in Iran, *J of human science of Al zahra university* 2001; 11(39) :pp 173-198. [Persian]
18. Besharat M.A, Parental Perfectionism and childrens test anxiety, *Psychological report* 2003; 93:pp 1049-1055. [Persian]
19. Gordon L, Flett P, Hewitt K, Blankstein R, Demintion of perfectionism and irrational thinking, *Journal TOC*, York university.
20. Aminpour H, Ahmadzade Y, Review and compare irrational beliefs in addicts and normal, *Journal of Research on Addiction* 2011; 5(17):pp 107-120. [Persian]
21. Watson D, Clark L. A., & Harkness A. R, Structures of personality and their relevance to psychopathology, *Journal of Abnormal Psychology* 1994; 103:pp 18-31.
22. Abbate - Daga G., Amianto F., Rogan L and Fassino s, Doanorectic men share personality traits with opiate dependent men, A Case - Control study, *Addictive Behaviors J*, 2007; 32(1):pp 170-174.
23. Walton K. E., & Roberts B. W, On the relationship between substance use and personality traits: Abstainers are not maladjusted, *Journal of Research in Personality* 2004; 38:pp 514-535.

Original Article

The Comparison of Personality Characteristic and Irrational Beliefs between Females with Opium Dependency and Female with Methamphetamine Dependency

Hojjat S.k¹, Vahidi G^{2*}, Hamidi M³, Akaberi S.A⁴, Kazemi S⁵, Noruzi khalili M⁶, Shekari S⁷, Mohammadi F⁸

¹ Assistant professor of psychiatry in north khorasan university of medical sciences. Addiction and behavioral sciences research center, Bojnurd, Iran

² B.A. of clinical psychology, Addiction and behavioral sciences research center, Bojnurd, Iran

³ M.A of clinical psychology, Addiction and behavioral sciences research center, Bojnurd, Iran

⁴ M.Sc of Biostatistics, Addiction and behavioral sciences research center, Bojnurd, Iran

⁵ B.A. of clinical psychology, Addiction and behavioral sciences research center, Bojnurd, Iran

⁶ Assistant of social medicine in mashhad university of medical science, Mashhad, Iran

M.A of psychology, Addiction and behavioral sciences research center, Bojnurd, Iran

M.A of psychology, Addiction and behavioral sciences research center, Bojnurd, Iran

***Corresponding Author:**

North khorasan university of medical sciences, Addiction and behavioral sciences research center, Bojnurd, Iran

Email: gnz.vahidi@gmail.com

Abstract

Background & Objectives: The common pattern of drug use in Iran was opioid drug in the past few years. But this pattern has been changed to methamphetamine these days. Regarding to this changing this study aims to compare the personality traits and irrational beliefs between opioid dependants and methamphetamine abusers.

Material & Methods: 119 addicted women including 59 addicted to opium and 60 addicted to methamphetamine referred to welfare, MMT and temporary campus centers of Shirvan were selected and asked to complete the NEO personality scale and Jones's Irrational beliefs questionnaire. The data were analyzed with SPSS- 15 and presented with t -test.

Result: The subscales of perfectionism and avoidance of issues and reaction to failures, industrial materials consumer group had higher scores. About the characteristics of people addicted to methamphetamine showed higher scores on conscientiousness and agreeableness ($\alpha = 0.95\%$).

Conclusion: results showed that there is no significant difference between two groups in terms total score of irrational belief, notwithstanding in some subscales showed significant level of difference. Methamphetamine abusers have a high score in conscientiousness and agreeableness ($\alpha=0.95\%$)

Key words: irrational belief, addiction, women, personality traits

Submitted: 2013 July 14

Revised: 2013 Aug 14

Accepted: 2013 Sept 7